

«Надреалне» димензије хапшења и испоручивања Радована Караџића Хашком трибуналу нису само битно промениле психолошку климу у Србији и региону завртевши разум грађанства преко граница «невероватног и шокантног», већ је и медијска фасцинација Радовановим алтер егом у лику доктора Дабића разоткрила крхост «поуздане» рационалности у којој живимо и површност онога што се колоквијално назива «реалношчу».

Развој догађаја, у политичкој сфери свакако веома штетан и опасан по овдашње националне интересе, разоткрио нам је и сва ограничења реалполитичког и практичног резонувања. То, наравно, не значи да испоручивање Караџића Хагу не значи још један реал-политички пораз од кога се, чак ни посматрајући га аморално и «прагматично», нико а нарочито овдашња држава неће овајдити јер ће му уследити нове уцене и условљавања праћена на брзину подгрејаним негативним стереотипима са краја прошлог века. Но, посматрајући ствари и из других углова, Караџићево испоручивање Трибуналу а нарочито размере реакција и њихове дугорочне последице које још нису наступиле, мада се назире, откриће нам много тога.

Први сати након јавног објављивања Караџићевог хапшења показују како функционишу стандардни психолошки механизми на колективном и индивидуалном плану – код једних неверица, тајак, разочарање па и потиштеност, код других рационализација, помиреност, код трећих покушај да се из рационализације конструишу бар неки позитивни аспекти целог догађаја по ширу заједницу, код четвртих чак злурадост и потајно, слабо ликовање зарад оправдавања своје егзистенцијалне и политичке позиције. Код суседних народа, учесника и противника у грађанском рату испрва тријумфализам, острашћеност, а потом рационализација у виду покушаја да се политички профитира из целог догађаја. А онда је уследио преокрет.

У року од само једног дана од објављивања идентитета под којим је живео Караџић могли смо да присуствујемо потпуној промени психолошке климе које ни касније медијско спиновање (које је уследило када се видело да су се ствари отргле из «рационалних» оквира) није успело да обузда. Лик Драгана Давида Дабића тј. Караџића, доктора алтернативне медицине, толико је фасцинирао најширу домаћу и светску јавност да смо могли да присуствојемо невероватним догађајима – да се чак и хрватски експерти на телевизији која је само неколико сати пре тога Караџића цртала стереотипима «зликотца» и «монструма» њему отворено диве, да део српских грађаниста (чији се негативни стереотипи о сопственом народу, па и о Караџићу, не разликују много од хрватских или муслиманских) на овдашњој телевизији са одушевљењем односе према доктору Драгану Давиду Дабићу, у егзалтацији која је код појединаца ишла до занесености и заљубљености спрам његове «петље», читавајући му романтичне димензије «генија» преко свих размера њихове пословичне уздржаности. Позитиван осмех и нова нада одменила је првобитну утученост и разлила се и код оних који су до тада Караџића сматрали за мрачни баласт прошлости и заосталости и делом разградила наталожене предрасуде. Чак су и они морали да себи признају – какав невероватно јак, храбар и стабилан човек, какав «фрајер». Митске димензије неухватљивог одметника – симбола отпора неправди кога је народно осећање већ ставило у ред епских хајдука из прошлости а које се жилаво укоренило у свест већег дела народа, сада је добило и своју

другу страну медаље, претварајући се и прерастајући код оног другог, мање епског и емотивног а више «рационалног» дела овдашњег народа у нешто што се ни у најлућим предвиђањима није могло наслутити. Први овдашњи животни, реални постмодерни мит XXI века који својим лицем и наличјем подједнако «успешно» делује на целокупну популацију, и ону традиционално настројену и ону окренуту модерности и њеним алтернативама.

Радован у кругу Двојке

Фасцинација доктором Дабићем почива на привидном парадоксу који открива једностраности погледа на свет једног дела овдашње, пре свега урбане популације. Уочена «генијалност» његовог скривања лежи у томе што се он уопште није скривао, што његова идентитетска «маска» уопште није била маска него његово право «ја» у садашњем тренутку. Насупрот постмодернистичком идентитетском плурализму, тј. лицемерним мењањима маски и онога што се налази испод њих, личност др Дабића представљала је не промену идентитета већ континуитет, надградњу личног идентитета која живи онако како стварно јесте колико и докле је то могуће. Услед тога је и хапшење и оно што је уследило Дабић-Караџић прихватио са (за овдашње «реално» поимање) несхватљивим смирењем и стабилношћу, само се прекрстивши у тренутку када су му у аутобусу за Батајницу пришла неидентификована службена лица. За дволичност псеудоегзистенције то личи на лудост, док стварна успешност оваквог живљења са оне стране скривања и откривања (уз нужност фалш докумената услед спољних околности да се ради о најтраженијем бегунцу у савременој Европи) поново открива да често мудрост може да изгледа као лудост, небулоза, док се са друге стране лудост често претвара и глуми мудрост.

«Необичност» живота др Дабића током последњих година била је посве свакидашња, обична. Он је живео крајње скромно и усамљено у српској престоници, возио се градским превозом, зарађивао од свога рада и своје психијатријске професије. Насупрот представама о «зликовцу крвавих руку из пећине» кога скривају разбојнички јатаци док све то финансира мрежа ратних профитера и рекеташа, понајвише раширене баш међу делом припадника «уљуђене и упристојене» а заправо отуђене престоничке популације, живот доктора Дабића представљао је потпуну супротност оваквим маштаријама. Сви људи који су задњих година сусретали овог доктора алтернативне медицине одреда га описују као изузетно финог, љубазног, сталоженог и стабилног средовечног господина који је зрачио изразито јаком, мужевном психичком енергијом која је пленила пажњу. Дугачке, седе, старозаветне браде (већ у складу са хебрејским именом Давид) и пуштене косе са козачким перчином на темену, са сламнатим шеширом попут чика Фројда и «егзиш» интелектуалним одевањем у панталоне, ролке и кошуље, др Дабић са пријатељицом испија чај на Теразијама, држи посећене трибине на Ади и по провинцији, посећује и помаже клинику «Плодност» где својим терапеутским способностима очарава признате стручњаке попут др Саве Бојовића, сарађује са најквалитетнијим домаћим часописом из области алтернативе («Здрав живот») чије уредништво о дубини његових текстова има само речи хвале, служи се лап-топом и прави сопствени терапеутски сајт (www.псу-хелп-енергу.цом).... Дабић сопственом аутентичношћу и искреношћу превазилази предрасуде и поделе у престоници – са једнаком приступачношћу и

позитивним ставом он плени и стручњаке и интелектуалце и «урбане» слојеве, али и народ који му (не знајући то) у епском сентименту гусла у биртији «Луда кућа» испод сопствене фотографије из ратног периода, док је он, очигледно лишен сујете, попуно смирен и равнодушан спрема самог себе и онога што је био.

Уместо да уцењене главе бежи због опутжби које је «зарадио» стављајући се на чело народа у једном страшном историјском времену које је носило и страшну одговорност, др Дабић се, напротив, не склања и не скрива управо од оних слојева друштва који о њему имају најнегативније мишљење, већ их – лечи. Свестан урбаног отуђења, незнања правих размера историјских догађања и сопствених корена, неистинитих предрасуда, умишљености и самообмана раширених у престоници које се по правилу плаћају и нарушењем психофизичког здравља оних који су себе убедили да су «најбољи и најнапреднији», Дабић им је, синтетичући своје позамашно животно искуство које има и стручно-научни (специјалиста неуропсихијатрије који је докторирао у САД), и епско-народно-емотивни, и (сасвим у складу са духом времена) постмодерно-алтернативни, али и дубинско-религиозни, православни ниво, нудио своје терапеутске услуге. Ко воли нек изволи.

Алтернатива доктора Дабића

Медијско спиновање је, наравно, накнадно покушало да измени слику која је ненадано избила о природи и деловању доктора Дабића, приказујући га као манипулативног надрилекара, заводника психички нестабилних жена, лажног гуруа и псеудохришћанина... Потом су укључене и давнашње приче о његовој старој коцкарској страсти, о новчаним прекодринским махинацијама, чиме је пробано да се изврши још један «медијски повратак у деведесете» који покушава да пренебрегне да ни један човек није само оно што је био, већ шта је сада. Они који имају психофизичких сметњи нарочито су скакали на могућност успешности његових терапија (пре свега бесплодности и импотенције), они који у медијским круговима слове за људе на различитим платним списковима узрујавали су се уз приче о наводним старим новчаним махинацијама или наплатама Дабићевих терапеутских услуга, мада су у јавности већ биле раширене информације да Дабић није наплаћивао хонораре за своје текстове и наступе на трибинама, да је децу лечио бесплатно (тј. за симболични један динар), а од одраслих особа примао накнаду онолику колико су они хтели да му дарују.

Најзначајније али и најзаједљивије опаске упућене су природи алтернативне медицине коју је у престоници практиковао др Дабић, а којима је жељено дати призвуке мешавине шарлатанства и псеудорелигиозности. Увидом у објављене текстове и терапеутске програме које је Дабић користио за лечење својих пацијената, лако се да приметити да се ту ради о комбинацији класичне психотерапије, алтернативне медицине (која је знатно прихваћена и на најпознатијим клиникама и на истоку и на западу) са упливима изворне, мистичне православне духовности која их превреднује и усмерава. Дакле, никакво New age шарлатанство.

Дабићеве терапеутски програми третирали су људе као енергетска бића чији су органски и психички процеси неодвојиви једни од других, а чији је циљ успостављање

енергетске хармоније мисаоно- духовног, емотивног и физиолошког нивоа бића. Циљ излечења пацијената се, по Дабићу, може постићи комбинацијом традиционалних знања и техника, класичне и алтернативне медицине и православне духовности, пре свега упуштањем самог терапеута у преображај сопствене личности путем исхастичког молитвеног тиховања[1]. Кроз коришћење здраве исхране, већ у складу са различитим типовима људи, или пак хомеопатске медицине која буди имунитетска дејства организма третманом елементарним честицама којима се изазива реакција физиолошких квантних енергија, и препоручивање традиционалних источњачких физичких техника опуштања, Дабићеве терапије «хумане квантне енергије» не само да нису ненаучне и шаратанске, већ чак и пионирске на пољу алтернативне медицине јер их третирају кроз призму изворне православне духовности о којој њихов аутор (како се види у тексту «Медитација и тиховање») има не само интелектуално већ и искуствено, практично сазнање. Све то за умове заробљене у научени «дијалектички материјализам» и индивидуалистички егоизам у коме влада превртљива рационалност делује као небулотишно безумље, односно као ненаучно и крајње проблематично постмодерно мешање психотерапије и алтернативне медицине, док је из другог угла, управо њихова позиција, па и егзистенција, та која представља проблем, у првом реду њих самих.

Терапеут стиже у Хаг

Било како било, др Дабић – Радован Караџић сада је у Хашком трибуналу. Политичка штета и нова трагедија која се креће у размерама од колаборације до издаје је учињена. Хапшење и идентитет Дабића трансцедирало је пређашње митске димензије и пробило бројне психолошке баријере остављајући још увек недовољно измерљив утицај пре свега на домаћу политичку сцену, али и на међународну јавност, док ће «алтернатива» коју је практиковао др Дабић још дуго ће пленити пажњу и будити контраверзе код свих оних који ка њој показују интересовање.

Поново преображен у Радована, нешто старији, мршавији, стабилнији и духовнији него пре, Караџић се сада налази на почетку епохалног судског процеса који ће, по свему судећи, попримити још надреалнија обличја од «дабићевског» периода његовог живота. Архетипски пут његове индивидуације, од провинцијалца који, опстајући на традиционалним уверењима, успева у великом граду где постаје стручњак, књижевник и угледни породични човек, затим народни првак и политичар, па државник који у трагичном и крвавом ратном сукобу има појединачно највеће личне заслуге за стварање државе, касније бегунац од «глобалне правде», па потом «духовни истраживач» и терапеут који се јуродивом «лудом мудрошћу» скрива нескривањем у оном што стварно јесте, приспећем у Трибунал улази у последњу, најтежу и одлучну фазу. Ова фаза надилази све претходне јер «спољашњи» пораз (већ у складу са његовим животним мотом под којим је примао пацијенте да «нема безизлазних ситуација») може да преобрази у ненадану победу на различитим пољима. Прво појављивање пред претресним већем Трибунала упућује да је он тога дубоко свестан, чак и много више од тога. Зато његов одговор да се не брани сам већ да има свог помоћника - гласника који се не види не треба схватати као шалу или небулозу. Др Дабић- Караџић јако добро зна шта говори и ради.

Фусноте:

[1] Исихастичко тиховање у православној духовности представља молитивно, умно и срчано одсецање сопствене воље у циљу преображаја личности нетварним, благодатним духовним енергијама. У поступном преображају личности тиховање служи да се победе егоистичне страсти прво унутар сопственог срца и ума, кроз три ступња које дефинише православна светоотачка аскетика – очишћење срца, очишћење ума (које са стране делује као «сужавање» ума а у ствари представља стицање целомудрености) и обожење (тхеосис). Молитвена особа ослобођена себичних страсти одише смирењем и зрачи појачаном психичком енергијом и стабилношћу на своју околину. Караџићева изразита стабилност и утисак који је остављао на своје (о томе неупућене) саговорнике указују да је његова молитвеност по свему судећи уродила плодом у првом ступњу психофизичког преображаја које се у православној традицији именује стањем «праведности».